

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25810/2024
12.03.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Доламић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Високи савет судства – Привредни суд у Краљеву, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гжрр 77/23 од 10.07.2024. године, у седници одржаној 12.03.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гжрр 77/23 од 10.07.2024. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду Прр1 585/21 од 02.08.2022. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу због повреде права на суђење у разумном року на име имовинске штете исплати износ од 969.354,62 динара са законском затезном каматом од 08.07.2016. године па до исплате (став први изреке); обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 60.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гжрр 77/23 од 10.07.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца као неоснована и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду Прр1 585/21 од 02.08.2022. године у делу става првог изреке за износ главног дуга од 30,00 динара са законском затезном каматом од 08.07.2016. године до исплате, као и за исплату законске затезне камате на износ главног дуга од 969.324,62 динара за период од 08.07.2016. до 10.07.2019. године; ставом другим изреке, преиначена је наведена пресуда у преосталом делу става првог изреке у односу на главни дуг и камату, тако што је обавезана тужена да тужиоцу због повреде права на суђење у разумном року на име имовинске штете исплати износ од 969.324,62 динара са законском затезном каматом почев од 11.07.2019. године до коначне исплате; ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке наведене првостепене пресуде, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова целог парничног поступка исплати износ од 126.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу, тужена је благовремено изјавила ревизију из свих законом прописаних разлога.

Тужилац је поднео одговор на ревизију. Трошкове ревизијског поступка је тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем Привредног суда у Краљеву Р4 Ст 50/19 од 08.03.2019. године усвојен је приговор предлагача АА, овде тужиоца и утврђено да је у предмету Привредног суда у Краљеву Ст 48/15 предлагачу повређено право на суђење у разумном року, те је наложено стечајном судији да у року од четири месеца предузме потребне радње и мере ради уновчења преостале имовине стечајног дужника, над којим је 23.12.2015. године отворен стечајни поступак, у коме је тужилац поднео две пријаве потраживања број .. на износ од 863.798,86 динара које потраживање му је признато и број .. које потраживање је делимично признато, укупно 182.149,50 динара. Након прве продаје тужицу је као разлучном повериоцу исплаћен износ од 33.145,81 динар, а након тога и износ од још 43.477,93 динара, док му преостали износ није исплаћен. Поступак уновчења непокретне имовине стечајног дужника је отежан и у току је због тешкоћа у деоби непокретности између чланова концерна. Из извештаја Централног регистра, депо и клинига хартија од вредности од 03.10.2019. године, већински пакет акција над Фабриком вагона „Краљево“ у стечају, има регистар акција и удела 74,69% а Акционарски фонд АД „Београд“ 14,49%.

Код тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио применом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 172. Закона о облигационим односима, да тужбени захтев тужиоца није основан, па је одлучио као у изреци пресуде.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужиоца закључио да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање, али је одлучио погрешном применом материјалног права, па је сходно члану 394. став 1. тачка 4. ЗПП одлучио као у ставу другом и трећем изреке побијане пресуде (преиначујући део изреке), заузимајући правни став да је тужбени захтев тужиоца основан и да су испуњени услови за примену одредбе члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 172. Закона о облигационим односима.

Основано се ревизијом тужене указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

На седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 02.11.2018. године донет је закључак, који је допуњен на седници од 27.09.2019.

године, по коме Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претдхоно утврђена повреда права на суђење у разумном року.

За постојање одговорности тужене у смислу наведеног закључка неопходно је да је потраживање запосленог из радног односа настало у време када је послодавац пословао друштвеним капиталом, односно капиталом под контролом државе, које чињенице у конкретном случају нису утврђене на основу садржине изведених доказа. Остало је неутврђено и када је и по ком основу настало тужиочево потраживање пријављено и признато у стечајном поступку и из чега се исто стастоји, односно да ли признате износе чини само главница (и да ли је иста умањена за исплаћене износе у стечајном поступку или не) или и законска затезна камата обрачуната до отварања поступка стечаја, те уколико је призната и камата, да ли је обрачуната простим процентним рачуном или конформном методом. Одлуком Уставног суда Уз 82/09 од 12.07.2012. године објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 73 од 27.07.2012. године проглашена је неуставном законска одредба о примени конформне методе обрачуна законске затезне камате, па су наведене чињенице неопходне за испитивање правилности примене материјалног права као и неутврђена чињеница да ли је тужиочево потраживање умањено за напред наведене исплаћене износе тужиоцу као различном повериоцу у стечајном поступку.

У поновном поступку другостепени суд ће поступити по изнетим примедбама овог суда, водећи рачуна и о осталим ревизијским наводима, након чега ће правилном применом материјалног права донети правилну и закониту одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Са изнетих разлога на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци решења.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**